

สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยเกิ้ง
ปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
THE CONDITION OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOLS
IN THE HUAI KOENG PAKHO SCHOOL NETWORK GROUP UDON
THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

¹เยาวลักษณ์ สุวรรณดวง
¹Yaowaluck Suwandong

มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย
Ratchathani University, Thailand.

2parporn4104@gmail.com

Received: January 25, 2022; Revised: February 20, 2023; Accepted: April 16, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยเกิ้งปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการทั้งหมด 5 ด้านคือ 1)การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2)การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3)การวัดผล ประเมินผล 4)การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 5)การนิเทศการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67- 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยเกิ้งปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการวัดผล ประเมินผล ตามลำดับ

คำสำคัญ : การบริหาร, การบริหารวิชาการ

Abstract

The purpose of this research were to study the condition of academic administration of schools in the Huai Koeng Pakho School Network Group Udon Thani Primary Educational Service Area Office 2, A study of five aspects of academic administration. 1) Curriculum development of School. 2) Development of learning processes. 3) Evaluation. 4) Development and used of Educational technology. 5) Educational Supervision. The sample group used in this research is School Administrators and Teachers there are 70 people. The instrument used in this research a questionnaire with a 5-level rating scale of 40 items. The IOC was between 0.67- 1.00 and the entire confidence was 0.87. The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation. The researcher findings were as follows: The condition of academic administration of schools in the Huai Koeng Pakho School Network Group Udon Thani Primary Educational Service Area Office 2 were overall at a moderate level. When each aspect was considered, it was found the rated at a high level is Curriculum development of school and 4 - moderate level from the highest to the least, They was development and used of Educational technology, Development of learning processes, Educational Supervision and Evaluation.

Keywords: Administration, Academic Administration

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 5 มาตรา 55 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย การศึกษาที่พึงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545และ(ฉบับที่3) พ.ศ.2553 มาตรา 4 “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ช่วยคนให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดชีวิต

โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยแก้งปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีหน้าที่หลักในการรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีสถานศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 8 โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียนทั้งระดับปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาโดยครอบคลุมพื้นที่ใน 2 ตำบล ได้แก่ตำบลห้วยแก้งและตำบลปะโค โดยมีจุดเน้นของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับจุดเน้นที่ 4 (6 มิติคุณภาพสู่การปฏิบัติ) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 ให้สอดคล้องกับการพัฒนา สังคมและเศรษฐกิจของชาติ มีการพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐาน การศึกษาที่ดีจึงต้องมีการนิเทศติดตามและทำวิจัยแต่จากการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยแก้งปะโคที่ผ่านมาพบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน

เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2561-2562 จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ผลดังนี้

เมื่อเปรียบเทียบผลสอบปีการศึกษา 2561 กับปีการศึกษา 2562 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะเห็นว่าวิชาภาษาไทย ผลสอบจาก 55.39 คะแนน ลดลงเป็น 42.96 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ ผลสอบจาก 43.23 คะแนน ลดลงเป็น 27.62 คะแนน วิชาวิทยาศาสตร์ ผลสอบจาก 41.36 คะแนน ลดลงเป็น 30.27 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษผลสอบจาก 42.60 คะแนน ลดลงเป็น 26.68 คะแนน เฉลี่ยรวม 4 กลุ่มสาระมีผลสอบเฉลี่ยในปี 2561 คิดเป็นร้อยละ 45.65 มีผลสอบเฉลี่ยในปี 2562 คิดเป็นร้อยละ 31.88 ผลการเรียนลดลง 13.77 จากข้อมูลสรุปได้ว่าผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 ต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 ทั้ง 4 กลุ่มสาระ

เมื่อเปรียบเทียบผลสอบปีการศึกษา 2561 กับปีการศึกษา 2562 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะเห็นว่าวิชาภาษาไทย ผลสอบจาก 51.74 คะแนน ลดลงเป็น 48.32 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ ผลสอบจาก 37.03 คะแนน ลดลงเป็น 20.70 คะแนน วิชาวิทยาศาสตร์ ผลสอบจาก 38.71 คะแนน ลดลงเป็น 29.04 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษผลสอบจาก 33.72 คะแนน ลดลงเป็น 28.05 คะแนน เฉลี่ยรวม 4 กลุ่มสาระมีผลสอบเฉลี่ยในปี 2561 คิดเป็นร้อยละ 40.30 มีผลสอบเฉลี่ยในปี 2562 คิดเป็นร้อยละ 31.53 ผลการเรียนลดลง 8.77 จากข้อมูลสรุปได้ว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 ต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 ทั้ง 4 กลุ่มสาระ

จากสภาพดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยแก้งปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ว่ามีสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นอย่างไรที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการลดลง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาสภาพไปใช้ในการวางแผนปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้

เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีต่อผู้เรียน ในการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยแก้งปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยแก้งปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยมีวิธีดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยแก้งปะโค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 8 โรงเรียน มีบุคลากรจำนวน 77 คน เป็นผู้บริหาร 7 คน เป็นครูผู้สอน 70 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยแก้งปะโค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 8 โรงเรียน มีบุคลากรจำนวน 70 คน เป็นผู้บริหารจำนวน 7 คน และเป็นครูผู้สอนจำนวน 63 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิด 5 ด้าน ตามขอบข่ายการบริหาร งานวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2)การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3)การวัดผลประเมินผล 4)การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5)การนิเทศการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 9-34)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check list) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยแก้งปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย 1)การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจำนวน 8 ข้อ 2)การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ 3)การวัดผลประเมินผล จำนวน 8 ข้อ 4)การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำนวน 8 ข้อ 5)การนิเทศการศึกษา จำนวน 8 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scales) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

จากการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยแก้งปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 สรุปผลดังนี้

1. เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยแก้งปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$, $SD=0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.70$, $SD = 0.68$) และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.18$, $SD = 0.85$) รองลงมาคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.17$, $SD=0.82$) และด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}=3.04$, $SD=0.76$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการวัดผล ประเมินผล ($\bar{X}=2.81$, $SD=0.74$)

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, $SD=0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ข้อ อยู่ในระดับมากจำนวน 3 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 4 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตรครบทุกกลุ่มสาระ ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.49$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.71$) สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ($\bar{X} = 3.84$, $SD = 0.79$) และสถานศึกษามีการสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรและชุมชนเพื่อให้เห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.51$, $SD = 0.71$)ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรตามมาตรฐานตัวชี้วัดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.39$, $SD=0.70$)

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.17$, $SD = 0.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับ ปานกลางจำนวน 6 ข้อ อยู่ในระดับน้อยจำนวน 2 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูมีการสร้างบรรยากาศที่ดีที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำให้คำปรึกษาในระหว่างที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.49$, $SD= 0.88$)รองลงมาคือ สถานศึกษามีการกระตุ้น และสร้างความตระหนักในภาระหน้าที่ของครูผู้สอนให้นักเรียนฝึกคิด วิเคราะห์และสามารถแก้ปัญหาได้ ($\bar{X} = 3.47$, $SD = 0.73$) และ

สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.46, SD=0.86$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ครูมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานด้านกระบวนการเรียนรู้ต่อไป ($\bar{X} = 2.46, SD = 0.84$)

2.3 ด้านการวัดผลประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81, SD = 0.74$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 4 ข้อ และอยู่ในระดับน้อยจำนวน 3 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสถาน ศึกษาที่มีคู่มือว่าด้วยระเบียบการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ($\bar{X} = 3.67, SD=0.60$) รองลงมาคือสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารหลักฐานการ ศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 3.06, SD=0.61$) ครูมีการใช้การวัดผลที่หลากหลายในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ($\bar{X} = 2.97, SD=0.77$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ครูมีการสอบวัดระดับความรู้พื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลก่อนการเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.39, SD=0.62$)

2.4 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18, SD = 0.85$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 5 ข้อและอยู่ในระดับน้อยจำนวน 1 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา เพื่อเสริมประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักเรียนมาใช้ในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.29, SD = 0.81$) รองลงมาคือ สถานศึกษากระตุ้นให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.52, SD=0.77$) สถานศึกษามีสัญญาณ Wifi ที่แรงเหมาะสมให้นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องต่างๆที่สนใจด้วยตนเองได้ทุกวัน ($\bar{X} = 3.26, SD=0.95$) ตามลำดับและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูมีการใช้สื่อในกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 2.33, SD=0.71$)

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04, SD = 0.76$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 7 ข้อ อยู่ในระดับน้อยจำนวน 1 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนางานจากผลการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.23, SD = 0.88$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการ ส่งเสริมสนับสนุนสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.21, SD = 0.79$) สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.17, SD=0.68$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับติดตามผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.41, SD = 0.75$)

อภิปรายผล

จากการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยเก็งปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือสถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตรครบทุกกลุ่มสาระที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากกลุ่มเครือข่ายมีแนวทางปฏิบัติในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตรโดยร่วมกับศึกษานิเทศประจำกลุ่มได้จัดอบรมสร้างความตระหนักให้กับครูผู้สอนทุกคน และมีการจัดทำหลักสูตรร่วมกันระหว่างครูวิชาการสายของแต่ละช่วงชั้นในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโดยมีศึกษานิเทศประจำกลุ่มเป็นแม่ไก่ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตรทำให้ทุกโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายมีหลักสูตรครบทุกกลุ่มสาระ เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนได้อย่างเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับวิไลลักษณ์ เจริญทรัพย์ (2555, หน้า 15) กล่าวไว้ว่า หลักสูตรเปรียบเสมือนแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและเป็นแนวทางสำคัญในการบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษานอกจากนี้ยังเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดสำคัญของมาตรฐานการศึกษา เพราะการศึกษาจะดีหรือไม่ดีนั้นขึ้นอยู่กับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เป็นสำคัญ หลักสูตรยังมีความสำคัญอีกประการหนึ่งต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ดังนั้นสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโค ควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน กล่าวคือ ผู้สอนจะใช้หลักสูตรเป็นเสมือนแม่แบบในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่หลงทางและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างครบถ้วน สำหรับความสำคัญของหลักสูตรกับผู้เรียน หากหลักสูตรนั้นเป็นหลักสูตรที่ดีจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมถึงสร้างทักษะอื่น ๆ ทั้งการเคารพสิทธิมนุษยชน และสามารถยอมรับในความหลากหลายของผู้คนได้ และสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพันธ์ ยูนิลา(2562, หน้า บทคัดย่อ)ที่สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มสร้างคอม สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก โดยมีรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน คือ มีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551(ปรับปรุง2560) เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีแผนพัฒนาครูผู้สอน โดยการสนับสนุนให้ครูได้เข้าร่วมประชุมสัมมนา อบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันและทดสอบความรู้ทางวิชาการทุกระดับอย่างเหมาะสม มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ แบบฟอร์มและเครื่องมือที่จำเป็นใช้ในการวัดและประเมินผลอย่างเพียงพอ มีเครื่องมือ วัสดุ เอกสาร ที่จำเป็นสำหรับการนิเทศอย่างเพียงพอและมีการเตรียมความพร้อมทุก ๆ ด้านเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูในสถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศที่ดีที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยครูเป็นผู้คอยช่วยให้คำแนะนำ คำปรึกษาในระหว่างที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากบริบทสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียนแต่ละแห่งในกลุ่มเครือข่ายยังมีบรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบางรายวิชา เช่น ครูคนเดียวสอนหลายห้องในเวลาเดียวกัน นักเรียนไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียน โต๊ะเก้าอี้ชำรุด อาคารเรียนมีสภาพเก่าส่งผลต่อการทำกิจกรรมบางกิจกรรมในชั้นเรียนได้ไม่เต็มที่ และครูส่วนใหญ่ในกลุ่มเครือข่ายห่วยเหิงปะโคยังมีประสบการณ์ในการสอนน้อยควบคุมนักเรียนในชั้นเรียนยังไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดอกฝ้าย ทศเกตุ (2553 :53-60) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูปรับเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนเป็นผู้ชี้นำส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการใช้สื่อสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาควรมีการนิเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งไปสอดคล้องกับแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ของ ฉลาด จันทรมบัติ (2553, หน้า 178-182) ที่ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยยึดหลักการ 6 ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมรับผิดชอบและร่วมประเมินผล ให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยอาศัยเครื่องมือที่ช่วยในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม รวมถึงยุทธวิธียุทธศาสตร์ที่ทำให้เกิดพลังของการมีส่วนร่วมและกิจกรรมด้านประชาสังคมในระดับท้องถิ่น รองลงมาคือสถานศึกษามีการกระตุ้นและสร้างความตระหนักในภาระหน้าที่ของครูผู้สอนให้นักเรียนฝึกคิดวิเคราะห์และสามารถแก้ปัญหาได้และสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุญเลี้ยง ทุมทอง(2556:5) กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน เนื่องด้วยการเรียนรู้ทำให้มนุษย์ได้รับประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งภายนอกและภายในระบบโรงเรียน การเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมและกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมช่วงเวลายาวนานตลอดชีวิตของบุคคลทุกเพศทุกวัย

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือสถานศึกษามีคู่มือว่าด้วยระเบียบการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต2 ได้จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับงานวัดผลประเมินผลให้กับครูที่รับผิดชอบงานวัดผลประเมินผลและครูวิชาการโรงเรียน นอกจากนี้เขตยังมีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำคู่มือว่าด้วยระเบียบการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ให้โรงเรียนได้นำไปใช้เพื่อจะได้มีแนวปฏิบัติด้านการวัดผลประเมินผลเดียวกันทั้งเขตพื้นที่การศึกษา รองลงมา คือสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตาม

ระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ และครูมีการใช้การวัดผลที่หลากหลายในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชัย เหลืองอรุณ(2555 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่พบว่า สภาพการดำเนินงานวิชาการ ด้านที่ 1 มีการประชุมชี้แจงนโยบายโรงเรียนมาตรฐานสากล แก่บุคลากรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ด้านที่ 2 มีการจัดทำระเบียบการวัดผลควบคู่กับหลักสูตรใช้เครื่องมือวัดผลที่เหมาะสมกับธรรมชาติวิชาตรงจุดมุ่งหมายและนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนโรงเรียนไม่สามารถจัดหาเครื่องมือ ในการวัดประเมินผลที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับได้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างจริงจังและ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาวรรณ สมัญญา (2555 :บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาและ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร พบว่า โรงเรียนมีปัญหการนำหลักสูตรไป ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการและโรงเรียนมีปัญหการจัดทำโครงสร้าง หลักสูตรและสาระต่าง ๆ ของสถานศึกษา ในข้อที่ 3 กล่าวไว้ว่าปัญหาด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนไม่เป็นตามมาตรฐานไม่มีความชัดเจน ระเบียบข้อกำหนดต่าง ๆ ของ สถานศึกษายังเน้นผู้สอนอยู่ที่เป็นส่วนใหญ่ การส่งเสริม นิเทศ ติดตาม ควบคุมและกำกับดูแลให้ ดำเนินการวัดผล ประเมินผลการสอนโดยเน้นการประเมินสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติงาน และผลงานเป็นปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรส่งผลให้ระบบการวัดผลประเมินผล มีการ เปลี่ยนแปลงตามหลักสูตรตลอดเวลา

4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับปาน กลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาเพื่อเสริมประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักเรียนมาใช้ในการเรียน การสอน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับ การสร้างและการใช้นวัตกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 20 แก่คณะครูทุกคนในเขต พื้นที่การศึกษา จากนั้นให้กลุ่มเครือข่ายพร้อมด้วยศึกษานิเทศก์มีการติดตามผลการปฏิบัติงานหลัง การอบรมทุกโรงเรียนว่าได้นำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้กับนักเรียนเพียงใด รองลงมาคือ สถานศึกษากระตุ้นให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการเรียน การสอน และสถานศึกษามีสัญญาณ Wifi ที่แรง เหมาะให้นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ในเรื่อง ต่างๆที่สนใจด้วยตนเองได้ทุกเวลาซึ่งไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตยา จุลละมณฑล (2557, หน้า 110-117) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมือง ฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ครูขาด ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี ไม่มีความรู้ในการนำสื่อเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน สื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนาวรรณ สมัญญา (2555) ได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการตาม

ความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร พบว่า ปัญหาการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ไม่มีคุณภาพมากเท่าที่ควรเหตุจากผู้จัดทำขาดความเข้าใจ การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนมากที่สุด และสถานศึกษายังไม่ได้สำรวจสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนโดยรอบทำให้สื่อขาดประสิทธิภาพ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นมีบทบาทน้อยไม่เป็นไปตามเป้าหมาย อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีชำรุดเสียหายไม่ได้รับการปรับปรุงให้พร้อมใช้อยู่เสมอ บุคลากรไม่เพียงพอ

5. ด้านการนิเทศการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนางานจากผลการนิเทศการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากศึกษานิเทศประจำกลุ่มร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายห้วยเก็งปะโค มีการนิเทศติดตามการสอนของครูและการดำเนินงานของสถานศึกษาทุกแห่งในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนห้วยเก็งปะโค หลังจากนิเทศการสอนเสร็จผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีการร่วมกันวางแผนเพื่อปรับปรุงพัฒนางานจากผลการนิเทศทุกครั้ง รองลงมาคือสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสถานศึกษามีการนำผลการนิเทศมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาวรรณ สมัญญา (2555) ได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร พบว่า ปัญหาการนิเทศการศึกษา การดำเนินงานด้านนิเทศวิชาการการศึกษาของสถานศึกษายังขาดหลักบูรณาการให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน สถานภาพทั่วไป บุคลากรครูเป็นผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาเกิดจากผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศการศึกษาไม่มากเท่าที่ควร อีกทั้งความรับผิดชอบในการจัดไม่เป็นไปตามกรอบเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นกระบวนการนิเทศการสอนจึงส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนของบุคลากรครู ไม่มีความหลากหลายทางวิชาการและไม่สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 232-261) ที่ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือร่วมกับผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา และได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศภายในไว้ว่า ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศและการนิเทศสามารถดำเนินการได้หลายวิธีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละโรงเรียน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรด้านงานวิชาการโดยจัดให้ครูเข้ารับการอบรมในเรื่องการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาให้ตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง และส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรนำหลักสูตรไปใช้ในสถานอย่างจริงจัง กระตุ้นให้ครูศึกษาหาความรู้สร้างความเข้าใจในการปรับปรุงพัฒนาและนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ครูจะมีความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุง พัฒนา วิเคราะห์หลักสูตรตามมาตรฐานตัวชี้วัดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในกระบวนการเรียน การสอนอย่างจริงจัง

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแผนพัฒนาบุคลากร แผนการนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานด้านกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนทุกคน ส่วนสถานศึกษาไหนที่มีครูสอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก โรงควรจัดให้ครูได้สอนตามความถนัดพร้อมส่งเสริมให้ครูดังกล่าวได้รับการอบรมเรื่องการจัดทำแผนการเรียนรู้ในวิชาที่สอนอย่างสม่ำเสมอทั้งนี้สถานศึกษาควรมีการวางแผนพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน และพัฒนางานด้านกระบวนการเรียนรู้ต่อไป

การวัดผล ประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนและติดตามนิเทศครูผู้สอนให้มีการใช้เครื่องมือในการวัดผล ประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างหลากหลาย ควรมีแบบฟอร์มการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน กระตุ้นให้ครูมีการสอบวัดระดับความรู้พื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้ครูทราบพัฒนาการของนักเรียนก่อน-หลังเรียน สามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้

การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนในการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ทันสมัย พร้อมสร้างความตระหนักให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อและนวัตกรรมที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ทั้งนี้สถานศึกษาควรมีการสร้าง ความตระหนักให้กับบุคลากรในสถานศึกษาให้เห็นความสำคัญในเรื่องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการผลิตสื่อการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย และต้องมีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ

การนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามผล การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวัดผล ประเมินผลทั้งรายภาคและรายปี มีการจัดอบรมพัฒนาการใช้สื่ออุปกรณ์ทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สิ่งสำคัญถ้าต้องการให้

งานในด้านต่างๆออกมาดีมีคุณภาพ ประสิทธิภาพควรมีแผนการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาด้วยยิ่งจะดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552) *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤตยา จุลละมณฑล. (2557). *ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมืองฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉลาด จันทร์สมบัติ. (2553). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น*. วารสารการบริหารและพัฒนา, 2(1), 175 – 189.
- ดอกฝ้าย ทศเกตุ. (2553). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Theories and development instructional model)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอสพรินต์ไทยแพคต่อรี.
- ประพันธ์ युนิลา. (2562). *ความต้องการของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสร้างคอม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต1* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชธานี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิชัย เหลืองอรุณ. (2555). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนาวรรณ สมัญญา. (2555). *ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูประถมศึกษา อำเภอวังสมบูรณ์ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิไลลักษณ์ เจริญทรัพย์และคณะ. (2555). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตร*. วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/หลักสูตร>.